

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden December' 30-dik napján, 1817-dik esztendőben.

B é t s.

Ő Cs. Kir. Felsége, kinek minden atyai gondolkodása a' maga szeretett alattvalóinak boldogittatásokra van intéztetve, oly meggyőződéssel, hogy nagy kiterjedésű birodalmában az Országlás' közhasznú tzeljät ugyan, tsak a' Rendelések' egysége által lehet elérni, 's az Országlásnak szükséges ereje tsak ezen egység által tartathatik-fenn; de azonban hogy ezen Rendeléseknek a' Császári Státus' külömbkülömb 's egy-egy magános részeire való alkalmaztatásban, az ezeknek különös fekvésekre, állapotjokra, 's szükségüknek innétkövetkező különbözésére is elmelölözhetetlen tekintettel kell lenni: jónak találta, az eddig *Cseh Austriai 's Gallitziai Egygyesített Udvari-Cancellaria*, és *Centralis Organizálás' Udvari Biztossága* nevezetek alatt fennállott legfőbb Politikai tisztviselői karokat, Belső Ministérium nevezet alatt össze tsatolni, a' melly közép ponti fő Hivatal egy *Legfőbb Cancellarius*, *Belső Minister*, alatt, három, úgy mint —
 egy *Cseh-Gallitziai*
 egy *Austriai-Illyriai*
 's egy *Lombardiai Velentzei, Cancellariákból* álljon.

Ezen Politikai közép ponti Fő Tisztikarnak hivatala a' leszen, hogy a' magok belső administráltatásokra nézve eddig az Egygyesített Cancelláriának és a' Centralis - Organizálásbéli Udvari Biztosságnak kormányozása alatt volt tartományok-

ban és országokban, ezeknek boldogságát, legszélesebben kiterjedő értelem szerént előmozdittsa, a' közönséges terheket igaz egyenes mérséklés szerént feloszssa, a' pallérozódás és tanulás' munkáját egyforma principiumok szerént terjeszsze, de egyszersmind arra is nem kevesebb gondja legyen, hogy a' Császári birodalom' egysége' fundamentumos képzeletének tekintetben való tartatása mellett, azon külömbkülömbféle részeknek, melyekből ezen birodalom áll, természeti tulajdonságaik, a' hol fekvéssek és állapotjuk megengedik, szemügyre vétetessenek, megfontoltassanak, 's tekintetben tartassanak.

Ő Cs. K. Felségének egygyik legfőbb erányzása a' vala, hogy az a' maga szeretett alattvalóira 's állapotjokra nézve jónak és őket megkiméllőnek lenni találtatott intézet, melly szerént a' dolgok' folyamatajának útja a' Kerületek' 's Delegátziókbéli Hivataloktól a' Kormányshékekhez 's ezektől a' legfőbb Centralis Tisztikarhoz megyen, ennekutánna is változás nélkül megmaradjon, úgy, hogy az alattvalók az Administrációra sziatúgy mint az igazságkiszolgáltatására nézve minnyájan a' mondott kettős instántzia' jótéteményeivel élhessenek, 's az ő Politikai közép ponti legfőbb Tisztikar eránt való állapotjuk éppen úgy maradjon, mint eddig volt.

Ehez képpeszt kinevezte ő Cs. K. Felsége: —

Legfőbb Cancelláriussá 's Belső M

nisterré a' maga eddig volt Státus és Conferentziális Ministerét Saurau Ferentz Grófot —

Cseh-Gallitziai Cancellariusá Udvari Cancellarius Lazanski Procop Grófot —

Austriai-Iliriai Cancellariusi ideig való Helytartóvá Vice-Cancellarius Geisern Nep. János Bárót —

Lombardiai-Velentzei Cancellariusá Mellerio Jakob Grófot —

* * *

Öettingen Grófot a' legfőbb igazságtévő Tiszti-kar' Elölülőjét, ezen eddig folytatott hivatalából feloldozni, és sok esztendőktől fogva hűséggel folytatott szolgálataival való Felséges megelégedésének bizonyosságául a' maga Státus és Conferentziális Ministerévé — 's helyébe a' legfőbb igazságtévő Tiszti-kar' Elölülőjévé —

Wallis Grófot, Státus és Conferentziális Ministert kinevezni, 's az igazságtévői Törvények' Udvari Biztosságabéli, így a' Politikai Törvényes dolgok' Udvari Biztosságabéli Elölülést is, az ő Státustanátsbéli eddig való szolgálat-tételeitől lett feloldoztatással, reá bizni, méltóztatott ő Cs. K. Felsége.

* * *

Ő Cs. K. Felségének az Alsó Austriai Fő Hertzegségi Cs. Kir. Kormányzék által a' tegnapi Bétsi Német újságban kiadott Felséges Rendelése szerint valamint a' levelekért úgy a' postaszekérért is, a' Cs. K. postahivataloknál fizetendő minden pénzt, Conventziós pénzben kell, a' jövő 1818-dik esztendő Februariusának 1-ső napjától fogvást, (a' kijött *Tarifa* szerint) tenni.

Svédzia és Norvégia.

A' Svédziai Király Nov. 27-dikére össze híván az Ország Rendjeit rendkívül való Oszágygyűlésnek tartására, minekutánna azok össze sereglettek volna, a' Királynak e' következő beszédjével kezdődött-el a' Gyűlés, mellyet azonban nem

a' Király maga, ki betegsége miatt jelen nem lehetett, hanem a' *Südermanlandi* Herczeg ő Kir. Herczegsége olvasott-fel helyette:

„Uraim! Az én October 1-ső napján kiadott Proklamációból által láthattatok azokat az indítóokokat, mellyek engemet arra birtak, hogy az Ország 4 Státusainak Biztosait és Tagjait rendkívül való Országgyűlésre össze hívjam. Semmi személyes indító ok nem volt ezen összehívásnak rugója; állhatatosan feltévéen magamban, hogy Constitutziótokat úgy a' mint van megtartom, és soha meg nem engedem, hogy legkisebb változás is essen azon, hanemha azon formák szerint, mellyek ebben az Aktában megvagnak határozatva: fogadott fiammal, a' Korona Örökösével együtt arra fordítottam figyelmetességemet, hogy ezen Sarkalatos Törvénynek azt a' hathatóságot és erőt szerezzem-meg, melly a' reám bizott legfőbb hatalomtól függ. Annak látásából származó örömöm, hogy függetlenségünknek ezen oltalom-bástyája szentül megtartatik, nevedett azzal az én szívemre nézve olly édes gyönyörűséggel, hogy én magam lehetek annak az egyetértésnek tanuja, melly az Ország minden Rendjeinek tagjai között uralkodik. Hálát adtam a' Gondviselésnek azon nyugodalomért, mellyben élünk, midőn más oldalról fájdalommal esett értésemre az, hogy a' Disconto-Kasszák' Kreditjének fenntartására való erőlködéseim csak annyit használtak, hogy azoknak megbukását késleltették. Ez a' történet, melly nagyon megsomorított, más részről még is meggyőzött affelől, hogy hasznos következései lehetnek annak, mind belső Kormányunkra, mind Kereskedésünk' Systemájának kiterjedésére nézve, melly Systemát én kifejtődését gátoló bilintseitől megszabadítani kívánom, de a' melly mind addig gyenge lábon fog állani, míg a' belső szorgalmatosság erőszakosan gátoltatik. Minekutánna én

sok ideig azon plánumokra függesztetem volna gondolatimat, mellyeket a' nemzetnek sok esztendőktől fogva kijelentett kívánságához képest elétekbe kell terjesztenem, majd ismét hirtelen félbe kellett ezen minden részben olly igen szövevényes munkát szakasztanom, hogy egyedül csak egy Finantziái jóvállás készítésével foglalatostokodjam, melly néktek által adódjon. Ez a' jóvállás hosszas fejtörésnek, és az Ország belső segedelem útfejein, nemkülömben a' most folyamatban lévő pénzjelek öszveséges summáján fundált számvetéseknek a' szüleménye. Nem úgy gazdagítjuk meg a' nemzetet, ha ezen pénzjeleket sokasítjuk, hanem ha egy ollyan zálogot teszünk-le, melly azoknak kibotsátásával egyarányúságban van. 1802. esztendőben 14 Milliő Tallérra ment ezeknek a' száma, a' mint tudjátok, a' Fogyasztó-Fundus Hivatalától kiadott Váltó Czédulákat is oda értvén; most pedig 30 Millióra tehetjük azokat. Tsak ebből is által láthatjátok, melly nagy áldozatokat kellett tennem, hogy papiros pénzünk' kreditjét külső Országokon fenntarthassam. Az áldozatok szabad akaratból történtek, és én örömmel bizonyosodtam meg abban, hogy a' papiros pénznek kreditje helyre állott, a' nemzetnek aggodásai haszontalanokká lettek, és a' polgároknak egymással való közösüléssekbe lassan lassan ismét visszatért a' bizodalom. Midőn én a' papiros-pénz kreditjének fenntartásával foglalatostokodtam, akkor olly dologba avattam ugyan magamat, a' melly egyedül csak a' Nemzeti Bank kormányát illetné; de minthogy az Ország Rendjeinek ezen Banknál lévő Követei a' Nemzet Képviseleitől nem voltak eléggé világos és meghatározott utasításokkal ezen tárgy felett felkészülve: tehát nekem e' hijjánosságot ki kellett pótolnom, és kívánságtokat meg kellett előznöm. Midőn a' Váltó-Levelek Cursusának rendkívül és hirtelen való

felhágását megállítottam, és ollyan egyezésekre léptem, mellyek mind a' két Kírállyságra nézve hasznosok voltak, a' kereskedési munkálódásokat megkönnyítettem, és minden részre hajlás nélkül ítélő polgár megítélheti, hogy mennyire bizhatnak idegenek's hazafiak egy olly pénzjelhez, melly egyetlen egy hónap alatt 30 proCentonál fellyebb is hágott, alább is szállott. Ha mindjárt a' külső Országai kereskedés meggazdagít is valamely ollyan Nemzetet, a' melly tulajdon Országában igen keveset termeszt; mindazonáltal ez a' kereskedés tsak annyiban lehet az országra nézve hasznos, ha a' föld elegendő élelemre valót terem a' lakosoknak. 1813-ban több mint 3 milliő Tallér ára gabonát hoztak-be az Országba; a' mellyből látszik, hogy a' földmívelésben tett minden előmenetelünk mellett is, sokat kell még annak éllesztésére tsinálnunk. A' Posztónak Fábrikákban való készítése hasonlóképpen magára vonta figyelmetességemet. A' fő városbéli Fábrikásoknak tudtokra adatott, hogy a' Kormány 3 egész esztendeig egy más után 300,000 rél posztót fog tőlök esztendőnként az armadiának ruházatjára venni. Némelly kézimiveseknek, és sok földmívelőknek tulajdon vagyonombol nyújtottam segítséget. A' szárazí's tengeri katonaságról való gondoskodásomat mutatják mind a' köz katona mind a' Tiszt sorsának javítására tett rendeléseim. Hogy meg ne lankadjon a' vitézi bátorság azokban, kiknek nints annyi értékjek, hogy magoknak Obersteri vagy Oberslajtnánti tisztséget vásárolhassanak, az illyen eladó tisztségeket nagyobb részint magamhoz szedtem, és az a' tzelom, hogy ha tsak tehetségem engedi, apródonként egész a' Kapitányságig megveszem azokat. Ennél fogva két hasznot teszek, egyiket, hogy az eredeti tzelom ismét vissza hozom, másikat pedig, hogy az Armadiának hasznára ollyan summák folynak-be, mellyek

a' Tisztségek' eladásának szokásba való hozása átal attól elvonattak. XI. Károly örök emlékezetet érdemlő munkájának tökéletességre való hajtásavégett a' szolgálatban lévő Marsalloknak, és Generálisoknak állapotjokat ha fényessé nem is, legalább tisztességgé tettem. A' Generálisoknak és Tiszteknek özvegyeit hasonlóképpen tekintetbe vettem, és bár az én segedelem-forrásim is határok közé voltak e' részben szorítva: mindazáltal a' Laistromokból és jelentésekből által fogjátok látni, hogy az Armadiára és ennek penziót kapó Tagjaira 3 esztendőktől fogva 2 millió Bankó Tallér adódott ki, annélkül, hogy a' közönséges kintstár tsak legkisebbé is megterhelhetett volna. Egy 80 ágyus linea hajót építtettem, és a' Flottáknak számát neveltem. A' mit a' katonai tisztségekre nézve miveltem, ugyan azt tettem a' polgári hivatalokra nézve. Több Kormányozói Hivatalokat a' Tartományokban megvásároltattam, és nem is nyugszom elébb, míg tsak minden efféle visszaélések egészen el nem enyésznek. A' Polgári Isptályokra, Szülő-Házokra, és minden egyéb közönséges Intézetekre, valamint a' gabona árának a' fő városban alatt való tartására hasonlóképpen figyelmeztem, és míg olly sok Tartományok, mellyeket pedig a' természet szelid éghajlattal, és termékeny földel áldott-meg, inséget és szükségét láttak, az alatt *Svézia* oly szerentsés volt, hogy senki abban sem éhel meg nem halt, sem belőle ki nem vándorlott, hogy más országban keresné élelmét. Egy tenger sem látta Scandiviának lakosait csoportonként messze földekre bujdosni, hogy ott másoknak nyakán élösködnének. — Nem mulattam el a' fő-városnak tsinosítását is; a' közönséges munkák mellett sok szegények megkeresték kenyereket. A' musikának és szép mesterségeknak Akademiáji elegendő segedelmet kaptak, és ámbár az ezek-

re's más effélékre tett költségek nagyobb summát tesznek is, mint a' mi a' szegények hasznára fordítatott: de még sem kell ezen tzelokra fundatziókról gondolkoznotok, én már ollyan eszközöket találván-fe l, mellyeknél fogva a' Kintstárnak legkisebb terhe nélkül mind azokat a' költségeket ki lehet elégíteni. Arra nézve pedig, hogy a' gabonával kereskedő uzsorások miatt a' szegénység sem egyébütt sem pedig főképpen a' fővárosban inséget ne lásson, nem szükség egyebet tennem, mint hogy bizonyos rendszabásokat javaltak, a' mit nem is mulatok-el. Azzal a' pénzel, mellyet a' Nemzet reám bizott, úgy bántam mint egy hív édes Atya gyermekeinek vagyonával bánik; és azon armadiának tartásán fellyül, mellyet a' fiam Német Országban vezérlett, külföldről való bevételek, és a' nemzeti adósságoknak lefizetgetése által körül belől 25 millió Tallért gazdálkodtam, úgy hogy minekutánna illy szép financiai lépéseket tettünk, tsak a' képviselő-jelnek kreditjét kell jobb lábra állitanunk. Ha a' forgásban lévő summa nagynak teszik is, meg fogtok nyugodni Uraim! ha segedelem-forrásinkal egész kiterjedésekben megismerkedtek, és ha azokat a' környülállásokhoz mérséklett böltsességgel, és takarékoszággal fogjátok használni. Tsak arról van a' szó, hogy valami tévedésekbe nem kell esni, mellyek egészen megbuktatnák a' Statusnak finantziáját, melly most az én meggyőződésem szerint meglehető állapotban van. Koránt sem hiszem, hogy az a' jovallás, melly most mindjárt elétekbe fog terjesztetni, olly tökéletes legyen, mint a' millyenné én magam ohajtottam volna azt tenni, de jó lesz az ideigóráig, legalább a' jövő Országgyűlésig meg lehet próbálni. Én ugyan az Ország' alkotásánál fogva efféle munkának elétekbe való terjesztésére köteles nem volnék, de boldogságtokról való gondoskodásom élleszti erőmet, és

Tapasztalásomat javatokra fordíttatja velem. Ha használhatnék vele néktek, boldognak tartanám magamat; ha pedig azok a' rendelkezések, mellyeket ti fogtok tenni, jobbak lesznek az én gondolatimnál, hálát adok a' Gondviselésnek, hogy néktek jobb belátást adott. Én mindég a' közönséges vélekedést és az időnek a' lelkét követtem, ellenben egyiket is a' másíknak erőszakosan alája vetni soha nem igyekeztem. — Semmit nem kétekedem felőle, hogy minden szándékítok a' Haza boldogságára vannak intézve, oda kell mindenkor minden feltételeinket irányozni. Mikor a' Haza szoll, akkor minden magános kívánságoknak meg kell némulni. Mennél nagyobb az ilyen áldozat, annál illendőbb egy olly Nemzetnek képviselőjéhez, melly magát minden alkalmatossággal hirre névre való vágyása, és a' közjó eránt való szeretete által megkülönböztette. Hadd keressen az erőtelen, ki a' nehézségnek terhe alatt lero-gyik, ingadozó Systemákban reszketve segítséget; a' szabad ember maga szabván azokat a' Törvényeket, mellyeknek engedelmeskedik, maga oltalmazván azokat a' jusokat, mellyeket megtámad, tsendesen megy szemközt a' bajos körülállásokkal, tudván, hogy azokon általront, és fíjainak mind bátorságát mind munkájának gyümöltseit örökségül fogja hagyni. Uraim! ha ebből a' szempontból nézitek ti is a' jelenvaló körülállásokat, úgy áldják-meg majd maradékaitok örölködés-teket. Tanátskozásaitoknak egygyességén, abbeli magatok elszánásán hogy úgy akarjátok a' bajt megorvosolni, hogy egyik Rendnek is nyakára nem háritjátok a' terhet, fundálja a' Svétziai nép azt a' reménséget, hogy ez az országgyűlés a' dolgokat jövendőre nézve jobb lábra fogja állítani. A' haza javának megvilágosodott érzésétől vezéreltetvén, a' Finantziának ezt a' mostani tsiklandós körülállását használjátok arra, hogy most egy ollyan

új Alkotmányt állítsatok-fel, mellynek ezen nagy familia' minden ágainak szükségai, és az igazság tétessenek talpkövéül. Ha ezen fontos problemát megfejtittek, oly tzélt érték-el, melly a' közönséges várásnak tökéletesen meg felel.“

Nagy Britannia.

A' megholt Charlotte Herczegasszony-nak haláláról olly sok haszontalan hírek szárnyaltak szerteszéllyel, hogy a' *London Medical Repertory* nevű Orvosi újság kötelességének érzette az Orvosoknak azon ítéletét közönségesse tenni, mellyet azok a' Herczegasszony testének anatomizálása után az ő halálának okáról hoztak. Ez az ítélet ide megy-ki, hogy a' Herczegasszonynak már a' vérében a' szülés előtt előre való rendeltetése volt a' görtsrángotódzásokra, és egyedül tsak ennek kell halálát tulajdonítani. Most Londonban arról gondolkodnak, hogy emlékezetére valamellyik közönséges piacon emlékeztető oszlopot emeljenek aláírás utján. Tsak egy *Guinee* aranyig szabad reá adni. A' *Yorki* Herczegné vállalta ezen dolognak kormányozását magára.

Ennek a' hónapnak az elején *Mansionshouseban* egy jól termett ifju megy a' Lord-Majorhoz. Panaszkodik keservesen, hogy melly álnokul rá szedte ötöt 40 pajtássaival együtt egy Amérikába szándékozó hajónak az Oberstere. Rábeszélte, úgymond, bennünket, hogy mennyünk a' Patriotákhoz szolgálni; 30 Dollártigért egyenként minnyájunknak felpénzül, ezenkívül azt mondta, hogy a' zsoldunkat is az napságtól fogva, mellyen a' hajóra lépünk, fogjuk húzni. Mi bizván emberségébe öszve gyűlünk a' hajóra. Itt az én Obersterem azzal áll elő, hogy posztó ruháinkat vessük-le, és öltözzünk vászon ruhába, mivel Amérikában a' melegben jobb az ilyen nyári póre ruha. Mi levetkezünk, posztó ruhánkat elszedik, több napokig várjuk mi lesz már belő-

lünk? se felpénz, se zsold, se posztó ruha, semmi sints. Az Oberster egyszer még világosan megizeni, hogy Isten nevében elmebetünk, néki már nem kellünk. Kérünk uram tégy vélünk igazságot. — Hát van é valami irástok az Oberstertől kérdi a' Lordmajor? Egy betű sints felele az ifju. Már így semmire sem megyünk monda a' Lordmajor, hanem én még is azt megteszem, hogy irok neki. Az ifju megköszönte, és könyörgött hogy tsak a' posztó ruhájokat adassa vissza nekik, a' többivel nem törődnek; mert tsak melegebb ruhánk volna, úgy mond, keresnénk mi valamely hajón magunknak szolgálalot; de ebben az Amerikai öltözetben meg-vesz bennünket itt az Isten hidege.

Frantzia Ország.

A' *Gazette de France* azzal ditsekszik, hogy annak a' megfejthetetlen magaviseletü Manson Asszonymnak, kivel mind eddig semmire sem tudott menni a' *Rhodezi* Törvényészék, a' tömlötzben tulajdon kezével irtt munkájával bír, mellyben a' nevezett Asszony a' *Fueldes* meggyilkoltatásának historiájába való keveredését igazán elő adja. Még pedig maga Manson Asszony küldötte azt *Pillet* úrhoz, kinél ezt az újságot nyomtatják, azzal a' meghagyással, hogy maga ez az úr adja azt ki. A' kézirat *Pillet* úr le fogja párban íratni, és az eredeti egy Párisi Notariusnál letétezik, a' pár pedig sajtó alá fog adatni.

Elegyes Dolgok.

Romában mind magában mind pedig körülötte az utonálló haramjaskodást már egész mesterség, és életneme formán üzik. A' multt Augustusban egy Tanító 12 ifju papokkal kiment *Veroli* városából a' mezőre sétálni. Egy helyen

rajtok ütnek a' haramják, és a' Tanitón kívül kit haza botsátottak, a' többit mind egy lábíg elfogdosták. Minekutánna a' hegyek közzé behurtzolták volna ezeket, a' városba beizentek, hogy ha tetszik a' 12 Seminariumi Papokat 12 ezer Olasz Tallérért kiadják. Utóbb 4000-rel is megelégedtek, és ezen summaért szabadon botsátották a' foglyokat. — Angoliban sziate ilyen forma dolog történt. Kimegy 7 férjfi 's asszony rokonival egy ifju vastag ember ezen városon kívül. 200 lépésnyire a' kaputól megtsipik őket a' haramják. Hijjába verték félre a' városban, mellynek 120 ezer lakosi vannak a' harangot, el kellett bíz ő nekik az erdő felé menni. Az ifju kövér ember nem győzött velek sebesen menni, fogják tehát ötöt, gégejét keresztül vágják, és ott hagyják. A' többi hetet későbbben 5000 Olasz Tallérért adták ki. Azt mondják hogy száznál is többen vannak ezek a' kötni valók, és bandaformában megy körülöttök minden.

* * *

A' kutyák és matskák mennyi szerentsétlenségeket okoztak már a' házi életben? Most nem régiben *Schwetz* nevű faluban, Pruszsziában, e' szomorú történet esett. Egy Zsellérné tsak harmad nappal az előtt született kisededét a' böltsöbe lekötözi 's elaltatja, arról hogy a' matska benn van-é a' házban vagy nints, nem is álmodozván. Nagy későre haza jövén tsetset akar adni a' kisedednek, hát a' mint a' setétben tapogat a' matskát tapintja a' böltsöben. Ezt hirtelen eltsapja, és gyermekéhez nyul, kit ugyan megtalál de tsupa nedvesen, és minekutánna világot hozott, látta hogy vérében fetreng; úgy találták, hogy a' matska torját nyakát öszve martzangolta, és az órát el rágta a' kisedednek.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pestről Dec. 20-dikáról. — Titt. *Kilaiabel Pál* úr, az Orvosi Tudomány-nak Doktora, — a' Nemzeti Universitas' Fűvész Kertjének ez előtt néhány esztendővel volt Gondviselője, — több, nevezetesen pedig a' Göttingai, Regensburgi, és Jénai tudós Társaságoknak tagja e' folyó hónapnak 13-dikán meghalálozott. Holttetemeinek eltakarítása azután harmadnap mulva történt, mellyben olly sok és nagy Méltóságú Uraságok részt vettek, hogy ha szinte a' boldogútt, hasznos életének pályáján tett valóságos érdemei által meg nem mutatta volna is, hogy rendeltetésének megfelelni törekedett: tsak eltemettetésének ezen környülállása is megmutatná, mint kellyen ő róla itélnünk?

* * *

Tek. Ns. Pest Vármegye e' folyó hónapnak 17-dikén e' következő árrát szabta a' Liszt- és kenyérfélének Pest 's Buda Városaiban. Egy Mázsa 1-ső rendü Lángliszt — 25 fl. 25 xr; 2-od rendü 23 for. 24 xr; — a' Zsemleliszt mázsája — 19 for. 48 xr; — jóféle rozsliszt 18 for. 9 xr, — kenyérliszt mázsája 8 for. 50 xr. — Egy Pesti Mérő korpa 3 for. 53 xr; — első rendü Darakása 20 for. 31 xr; 2-od rendü 25 for. 21 xr. Egy krajtzáros Munt zsemlének $1\frac{3}{4}$ latot; közönséges zsemlének $2\frac{1}{4}$ latot; az Ani'sos muntlisztból való szarvasnak 1 latot; a' garasos barnás pékkenyérnek $6\frac{3}{4}$ latot; a' rozslisztból sült kenyérnek 3 latot; fekete pékkenyérnek $9\frac{3}{4}$ latot kell nyomni.

* * *

Kassán e' folyó hónapnak 15-dikén kitsibe múlt, hogy az egész város a' tűzi veszedelemnek prédájává nem lett. Dél után 5 óra tájban a' Vármegye' há-

zának hátulsó részén olly szörnyü nagy mértékben ütötte-ki magát a' kéményből a' füstel kevert láng, hogy ha hamar nem érték volna, bizonyosan nagy része a' városnak, sőt egészen is hamuvá lett volna az. De olly gyorsasággal, és ügyességgel forgolódott a' nép, hogy minden nagy kár nélkül szerentsésen elnyomták a' lángokat. Némellyek abban a' vélekedésben vagynak, hogy magok a' Vármegye házában lévő rabok volnának az egész dolognak indítói, kik e' gonoszságra éppen tsak azért vetemedtek, hogy az égés alatt elszökhessenek. Most már jobb vigyázat alá vették őket.

* * *

Selmetzről Dec. 5-dikén: — Éppen Méltóságos Kamara-Gróf *Drevenyák Ferentz* ő Nagyságának születése napját megelőző estve lévén, több helyeken musika 's tántz multságok voltak alkonyodat után a' városban. A' Kamara' háza előtt, p. o. a' szabad ég alatt igen szép estvéli musikával tisztelték nem tsak a' Kamarához tartozók, de sok más tisztelői is ő Nagyságát. Az *Osmücz*i mellett fekvő *Cseptsányi*-féle házban egész estvéli 9 óráig táncz is volt. Mindenféle letakarodtak a' lakosok; mély tsendeség uralkodott mindenütt; hát egyszer éjjel tájban szörnyü nagy zuhanás hallatik. Mindenütt felrettentek az emberek, olly iszonyú volt a' rohanás hangja. Egyszeribe nyomozzák, hogy mi történt, és tsak hamar rá akadtak a' szerentsétlenség helyére. Borzadás futotta-el minden jelenlévőknek testeket, midőn látták hogy az a' *Cseptsányi* féle ház süllyedt-le a' hegynek gyomrába, mellyben kevéssel ez előtt vigadoztak. Megbetsülhetetlen és meghálálhatatlan Istenigondviselés, hogy nem éppen akkor történt a' veszedelem, mert így a' százot meghaladná azoknak a' száma, kiket itt ekkor vagy agyon vert

vagy örökös nyomorékokká tett volna a' háznak lerogyása, de ez hálá legyen az Egek Urának nem történt. A' segítőkben nem volt fogyatkozás; mert még maga a' Kamara-Gróf ö Nga is tsak hamar meg jelent, és a' szükséges rendeléseket meg tenni méltóztatott. A' mennyit eddig az ideig tudunk a' szerentsétlenségről, tsu- pán tsak a' háznak az ura nem találta, kire még minden mesterkedés mellett sem tudtak rá akadni. Azt mondják, hogy a' veszedelem után szinte egy egész óráig lehetett szavát hallani, de a' sok bánya üregek úgy öszve kavarják a' hangot, hogy ez a' maga rendes útján nem me- het. De hát hogy esett ez az elsüllye-

dés, ezt kérddheti valaki? úgy, hogy Sel- metz tsupa bányaboltokon és vermeken áll; a' régi vermeknek fekvését formáját nem lehet tudni, most tehát azok szakadoz- nak-be. 40 esztendeje, mondják, hogy hasonló szerentsétlenség történt ott.

* * *

Jobbitás. Az 51-dik számú M. Kurir' toldalékjában az Erdélyi tikkely' kezdetén, nem tudom mi zavarodásból, de tsak néhány elsőb árkusokon, Kö- petz helyett Batzon tétetett: kéret- tetnek, kikhez ilyen hibás árkus ment, hogy ezen hibát ehezképpest megjobbita- ni ne terheltessenek.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Dec. 27-dikén 300 $\frac{1}{3}$, — 29-dikén 302 $\frac{1}{6}$, — forintot.

* * *

Vége az 1817-dik Esztendőnek.

A' M. Kurirt illető hosszabhska tudósításomat ma még egyszer elküldenem jónak találtam, nem azért, hogy a' ki már elolvasta még egyszer elolvassa, hanem hogy másokkal közleni ne sajnálja.

Itt pedig abból még egyszer röviden megjegyezni szükségesnek tartottam: hogy a' M. Kurir' taksáját az 1818-diki egész esztendőre 30, félre 15 forintra fel- emelni, a' béllyeg' árrának megnevekedése miatt kéntelenek valánk: kérünk tehát mindeneket, hogy a' kik ennek előre való nemtudása miatt kevesebbet küldöttek, kipótolni ne terheltessenek.

Különösen megszollitjuk itt a' Magyar Kurirnak azon Tisztelt Olvasóit, a' kik ezen újságnak rendelésében azt a' módot szokták követni, hogy vagy leveleik vagy izenetjek által a' Kurirt oly feltétel alatt rendelik, hogy a' taksáját, valamely elő- forduló alkalmatossággal küldik-fel, tehát a' melly pontossággal mi nékiek szolgálni mindenkor készek voltunk, ígéretjeknek ök is ily pontossággal megfelelni ne ter- heltessenek, meggondolván azt, hogy, ha a' 30 forintokat fel nem küldik, nem tsak ezen 30 forintokat vesztjük-el, hanem a' magunk tulajdon költségét is, mel- lyet tettünk, melly hogy mennyire teljen, megítélhetik abból, hogy tsak a' béllyeg és postapénz, esztendő alatt, minden Olvasóért 11 forintra telik. —

A' M. Kurir ajánlja kész szolgálatját, a' három nagy innepeket kivévén min- den héten kétszer, minden tölle kitelhetőkkel.

Rend-